

Faktablad

Provtagning enligt SLVFS 2001:30

Provtagning enligt föreskrifterna för dricksvatten (SLVFS 2001:30)

Den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten ska regelbundet och i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) kontrollera att dricksvattnet uppfyller de uppställda kvalitetskraven enligt föreskrifternas bilaga 2. Dricksvattnet ska vara hälsosamt och rent, det vill säga, inte innehålla mikroorganismer, parasiter och ämnen som kan utgöra en fara för människors hälsa, samt uppfylla de gränsvärden som anges i bilaga 2, avsnitt A och B.

Provtagning

Undersökningarna ska avse de provtagningsparametrar som enligt Livsmedelsverket gäller för normal kontroll (se bilaga B, sid 3) respektive utvidgad kontroll (se bilaga C, sid 5). Provtagning av dricksvattnet ska göras både hos användaren och på utgående vatten från vattenverket efter eventuell rening, beroende på uttagen vattenmängd. Provtagningen bör fördelas jämnt över året, men i huvudsak planeras innan och under tiden då vattenförbrukningen är som störst. Bilaga A, sid 2, talar om i vilken frekvens och omfattning provtagningen ska ske.

I samband med en undersökning av dricksvattenprov ska provet bedömas som tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Provet ska bedömas av ett ackrediterat laboratorium.

Åtgärder

Om dricksvattnet bedöms som tjänligt med anmärkning eller otjänligt eller av annan orsak bedöms som hälsofarligt är producenten skyldig att så snart som möjligt utreda orsaken till detta samt vidta åtgärder som säkerställer kvalitén. Producenten eller den som är ansvarig för dricksvattenanläggningen ska omedelbart informera konsumenterna när användningen av dricksvattnet begränsas eller när andra åtgärder vidtas för att skydda människors hälsa.

Producenten är även skyldig att genast informera tillsynsmyndigheten då dricksvattnet bedöms utgöra en hälsorisk.

Hjälp att ta fram ett provtagningsprogram

Om ni önskar hjälp med att ta fram ett provtagningsprogram för er dricksvattenanläggning kan ni höra av er till bland annat laboratorier och konsulter.

För mer information

Har du frågor är du välkommen att höra av dig till

Kontaktcenter

E-post: kontaktcenter@norrtalje.se

Telefon: 0176-710 00

Webb: norrtalje.se/kontaktcenter

Bilaga A

Lägsta provtagnings- och analysfrekvens

Producerad dricksvattenvolym i ett vattenförsörjningsområde och/eller antal personer som använder vattnet	Prov på dricksvatten hos användaren Normal kontroll	Prov på dricksvatten hos användaren Utvidgad kontroll	Prov på utgående vatten från vattenverket om råvattnet kommer från en grundvattentäkt* Normal kontroll
Mindre än 10 kubikmeter per dygn Mer än 50 personer	2 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B. 2 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.	1 prov vart tredje år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C. 1 prov vart tredje år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.	Provtagning på utgående dricksvatten från verket krävs inte om mängden producerat dricksvatten är mindre än 100 kubikmeter per dygn. Detta gäller under förutsättning att producenten kan visa att ingen kvalitetsförändring sker mellan utgående vatten och dricksvatten på ledningsnätet.
10-100 kubikmeter per dygn Mer än 50 personer	4 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B. 4 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.	1 prov vartannat år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C. 1 prov vartannat år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.	Provtagning på utgående dricksvatten från verket krävs inte om mängden producerat dricksvatten är mindre än 100 kubikmeter per dygn. Detta gäller under förutsättning att producenten kan visa att ingen kvalitetsförändring sker mellan utgående vatten och dricksvatten på ledningsnätet.
100-800 kubikmeter per dygn Mer än 50 personer	4 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B. 4 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.	1 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C. 1 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.	4 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga 1. 1 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga 1.

* För provtagning på råvatten från en ytvattentäkt gäller ytterligare provtagningskrav. För information om detta kan du ta del av Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30).

Bilaga B

Provtagningsparametrar vid normal undersökning

Mikrobiologiska parametrar

Prov på utgående dricksvatten i vattenanläggning (se bilaga A)	Prov på dricksvatten hos användaren (se bilaga A)	Kommentar	Förklaring av parameter
Odlingsbara mikroorganismer (22° C)	Odlingsbara mikroorganismer (22° C)	Behöver bara analyseras på utgående dricksvatten om utgående vatten är desinfekterat.	Bakterier som normalt finns i mark och sjöar.
	Långsamväxande bakterier		Bakterier som normalt finns i mark och sjöar.
	Clostridium perfringens	Behöver analyseras endast om råvattnet påverkas av ytvatten.	Bakterier som normalt finns i sjöar och vattendrag, men kan också indikera påverkan från avlopp. Clostridium perfringens får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten.
E. coli	E. coli		Bakterier som indikerar påverkan från avlopp och/eller naturgödsel. E. coli får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten.
Koliforma bakterier	Koliforma bakterier		Bakterier som normalt finns i sjöar och vattendrag. Kan också indikera påverkan från avlopp. Koliforma bakterier får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten.

Kemiska parametrar

Förutom nedan nämnda parametrarna bör analys av **klorid** göras minst en gång per år.

Prov på dricksvattenanläggningens utgående dricksvatten	Prov på dricksvatten hos användaren	Kommentar	Förklaring av parameter
	Aluminium	Ska endast analyseras i normala kontrollen om aluminiumföreningar används i beredningen.	Förekommer naturligt i grundvatten. Kan medföra slambildning i distributionsanläggningen.
	Ammonium		Förhöjd halt kan indikera påverkan av avlopp och/eller naturgödsel. Förekommer främst vid syrefattiga förhållanden.
Färg	Färg		Höga halter av organiska ämnen (t ex växtrester) eller järn- och manganrester kan ge vatten färg.
Järn	Järn		Förekommer naturligt i grundvatten. Höga halter kan medföra grumlighet, missfärgning samt smak- och luktförändringar. Risk för skador på textilier vid tvätt och igensatta ledningar.
Klor, total aktiv		Behöver endast analyseras om dricksvattnet desinfekteras med klorföreningar.	Risk för lukt och smak av klor förekommer endast vid desinfektion med klor. Används då för att ta bort bakterier.
	Konduktivitet		Är ett mått på vattnets totala salthalt. Höga värden (> 70 mS/m) kan indikera höga kloridvärden.
	Lukt		Organiska ämnen (t ex växtrester) kan ge lukt och smak.
	Mangan		Förekommer naturligt i grundvatten. Förhöjda halter kan bilda utfällningar i vattenledningar, som när de lossnar ger missfärgat (svart) vatten. Risk för skador på textilier vid tvätt.
Nitrit	Nitrit	Behöver endast analyseras i normal kontroll om kloraminbehandling används som desinfektionsmetod.	Förhöjd halt kan indikera påverkan av avlopp och/eller naturgödsel.
pH	pH	Behöver endast analyseras på utgående vatten om pH-justering ingår i beredningen.	pH-värdet bör ligga mellan 7,5 - 9,0 för att inte vara ledningsangripande.
	(Smak)		Organiska ämnen (t ex växtrester) kan ge lukt och smak.
Temperatur			Alltför hög temperatur kan öka den mikrobiologiska aktiviteten.
Turbiditet	Turbiditet		Ger ett mått på vattnets grumlighet. Förhöjda halter kan betyda påverkan av ytvatten och bör alltid undersökas.

Bilaga C

Utvidgad underökning

Utvidgad undersökning ska utföras på dricksvatten hos användare och ska omfatta samtliga parametrar i bilaga 2 som har ett gränsvärde eller parametervärde vid respektive provtagningspunkter. I bilaga 3, avsnitt B, finns även ett antal parametrar som endast behöver undersökas om villkoren i tabellen är uppfyllda. Se över parametrarna inför utvidgad undersökning då bilagorna kan ha uppdaterats sedan förra undersökningen.